

Predstava Škofjeloški pasijon v **Prešernovem gledališču Kranj.**

TV SLOVENIJA 1, 17. 09. 2020, **OSMI DAN**, 23:20

URŠULA ANA MREŽAR (voditeljica)

Škofjeloški pasijon ki ga v začetku 18. stoletja napisal kapucinski pater Romuald, rojen kot Lovrenc Marušič, velja za najstarejše ohranjeno dramsko besedilo v slovenščini. Z uprizarjanjem pasivna na ulicah Škofje Loke naj bi svetopisemske zgodbe približali ljudem. Tradicija je še vedno živa in je tudi prvi slovenski primer nesnovne kulturne dediščine, vpisan na Unescov seznam. Zaradi zahtevnosti, saj v njem sodeluje okoli 1000 ljudi, se uprizarja vsakih 6 let. Naslednje se obeta prihodnje leto, ko pasijon praznuje 300 let. A sedaj v koprodukciji gledališč iz Kranja in Ptuja je besedilo zažvela še svobodni interpretaciji režiserja Jerneja Lorencija. Ta je v njem prepoznal še kako aktualno trpljenje slehernika, ki se spopada z občutki krivde, strahu in pritiski okolice.

PIJA SVETEC, MARJANA RAVNJAK (novinarki)

Škofjeloški pasijon je pater Romuald oblikoval na podlagi spokornih procesih, ki so bile že v visokem srednjem veku znane po vsej Evropi. Največji razmah pa so uprizoritve Kristusovega trpljenja doživele v 17. in 18. stoletju.

JOŽE ŠTUKL (muzejski svetovalec, Loški muzej)

Morate pomisliti, da je bil to čas takrat proti reformacija, ko je bilo treba spet Evropo rekategorizirati.

PIJA SVETEC, MARJANA RAVNJAK (novinarki)

Besedilo v 863-ih rimanih verzih opisuje 13 podob, povzetih po svetopisemskih besedilih. Začenši z izvirnim grehom in izgonom Adama in Eve iz raja.

JOŽE ŠTUKL (muzejski svetovalec, Loški muzej)

V bistvu je bilo to zato, da se človek zave svojega greha in da se poboljša. To je bil namen, spokorna procesija pred Veliko nočjo.

PIJA SVETEC, MARJANA RAVNJAK (novinarki)

Uprizarjali so ga med letoma 1715 in 1767. Nato pa je zaradi političnih razlogov in vojne na ulicah Škofje Loke ponovno zaživel šele leta 1999. Od takrat procesijo v izvirnem jeziku, s prenosnimi odri, konji in več sto igralci uprizarjajo vsakih 6 let.

MILAN GOLOB (režiser)

Tudi ta postavitev leta 2015, je bilo pravzaprav pripravljena kot zgodovinsko znanstvena rekonstrukcija. Škofjeloški pasijon v Škofji Loki je zagotovo drugačen kot na odru. Seveda vse izvira iz namena. Uprizoritev Škofjeloškega pasijona je lahko celovita, lahko je osebna, lahko je intimna, lahko sledi nekaterim družbeno kritičnim smotrom.

PIJA SVETEC, MARJANA RAVNJAK (novinarki)

Leta 2000 je Škofjeloški pasijon zaživel na odru ljubljanske Drame v interpretaciji režiserke Mete Hočevar. Zdaj, 20 let kasneje je svetopisemsko zgodbo reinterpreteral režiral Jernej Lorenci.

Dr. **EDVARD KOVAČ** (teolog in filozof)

To je izreden prikaz človekovega trpljenja. Režiser s celotnim ansamblom je uspel prodreti v globine človeške duše. To je nakazal tako nazorno, tako pretresljivo, da se lahko v tej drami, bi lahko rekli, prepozna vsak. Pa vendar, ljudje na Škofjeloški pasijon nekaj manjka. Namreč manjka upanje. Manjka svetloba. To je vendar pridiga patra, ki govori sicer o trpljenju, pa vendar tudi o upanju. Vendar tudi vprašanju.

JERNEJ LORENCI (režiser)

Trajanje: 07:00

2 / 2

Če beremo Škofjeloški pasijon je jasno tole. Kako prepričati človeka, da je kriv, da je zgrešen, da je grešnik.

PIJA SVETEC, MARJANA RAVNJAK (novinarki)

Vprašanje krivde je avtor raziskoval tako na osebnem, kot družbenem nivoju.

JERNEJ LORENCI (režiser)

Ta mehanizem, kriv brez krivde. Jaz vem da je to apriorij, koncept zahodnega sveta. Ne samo protestantizma, ki je to pripeljal vredno naj dlje. In tudi kapitalizma dandanes.

MIRT KOMEL (filozof, pisatelj in sociolog)

Znotraj samega kapitalizma, vprašanje greha in krivde in tega, kako se ljudem pripisuje krivdo za svoj lasten ekonomski položaj. Je zelo analogen krščanskemu. Ves čas se nabija ljudem, tudi vsem tistim, ki so tako rekoč collateral damage systemskega nasilja, ki ga proizvaja kapitalistični produkcijski način, se jim nabija v glavo krivda, da so oni sami krivi za položaj, v katerem so se znašli. Medtem ko je, tako kot je vedel povedati že Marks, moramo na vsako ekonomijo gledati kot na politično ekonomijo. Ekonomska vprašanja niso tako rekoč naravoslovna, niso tukaj dana, niso v naprej postavljena za nas neka objektivnost, ampak so politično proizvedena s strani ljudi.

PIJA SVETEC, MARJANA RAVNJAK (novinarki)

Škofjeloški pasijon je tako na eni strani pomemben del slovenske kulturne dediščine, od leta 2016 vpisan tudi na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Na drugi strani pa najstarejše ohranjeno dramsko besedilo v slovenščini, dobiva vedno nove umetniške interpretacije.